

nr. 9 november 2025

samenspraak

Ans Klein Geltink

**Extra Bijlage
Adventskalender**

protestantse gemeente lochem

Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen (Jesaja 2,4)

Advent 2025

Soms vind ik het lastig dat ik voor ons kerkblad zo ver vooruit al overwegingen moet schrijven. Het is nog maar eind oktober als ik dit schrijf. Komende week worden de verkiezingen gehouden die op dit moment ons land in de greep houden. Geen idee hoe die gaan aflopen, het is op dit moment zondagavond 26 oktober.

In onze kerk hopen we op 2 november een ouderling-voorzitter te bevestigen en op 9 november is er de gedachtenisdienst waarin we de overledenen van het afgelopen jaar gedenken. Allemaal alweer achter de rug.

Onverbidde lijken we ons op advent. We hebben een prachtig project dit jaar met als thema: De geluksbezorger. Dat is een verwijzing naar de profeet Jesaja die centraal staat in het project, dat we ook dit jaar weer samen met kinderen hopen vorm te geven. Ik verheug me nu al op hun aanwezigheid in de diensten.

Het woord geluksbezorger is een eigentijdse poging om duidelijk te maken dat het in Jesaja gaat om het brengen van goed nieuws. In het Nieuwe Testament wordt daar het woord evangelie voor gebruikt. Jesaja ziet in zijn tijd bringers van goed nieuws, geluksbezorgers zou je kunnen zeggen. Ik vermoed dat het woord geluksbezorger niet zomaar is gekozen. Het roept associaties op met het door sommige politici gebruikte woord gelukszoeker. Dat wordt neerbuigend gebruikt voor vluchtelingen die 'alleen maar op zoek zouden zijn naar geluk'. Ik hou niet van die aanduiding. Ik vind hem neerbuigend en bovendien is geluk voor ieder van ons zo ontzaglijk belangrijk. De boodschap van het evangelie is inderdaad goed nieuw, brengt geluk. In die zin is Christus een geluksbezorger. En onze wereld heeft dat hard nodig.

Zo zijn we terug bij het begin: onze politieke situatie. Boven dit stukje staat een beroemde tekst van Jesaja, die we op eerste advent (30 november) zullen lezen in de kerk. De profeet heeft een visioen: zwaarden worden omgesmeed tot ploegscharen. IJzingwekkend actueel, in een tijd dat er meer geld dan ooit gaat naar defensie, wapentuig. Met schrik om je hart vraag je je af: hoe zit het met dat vredeskind, die geluksbezorger?

Ik wens ons toe dat we juist op weg naar kerst uitzien naar Hem. Tot heil van onze wereld.

Paul Wansink

2 Meditatie

4 Maatschappelijk gesprek:

Ds. Wouter Bakker

6 In gesprek met

Ans Klein Geltink

9 Van de predikant

10 Even voorstellen:

Hermien Wiselius

11 Creatievelingen gezocht: kerst 2025

12 Kerkdiensten

14 Terugblik op de Vredesweek

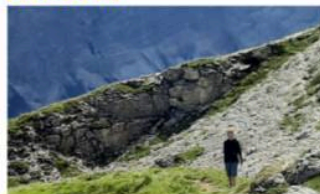
15 – 26 Adventskalender 2025

27 Berichten

28 Pastoraat: seniorenmiddag

29 Hello i'm

Hugo Hanhart

30 Van de kerkenraad

31 Diaconaal jongerenproject

32 In Memoriam: Lubrecht Wieringa

33 In Memoriam: Trijntje de Haan

34 Beheer

35 Diaconie/Beheer

36 Berichten: Christmas carols,
laatste vespers

37 Openstelling Gudulakerk
Goede Doelenmarkt

38 Colofon

39 Leesrooster

40 Lied

Legerpredikant: Wouter Bakker

NIEUWEROORD - Ds. Wouter Bakker is sinds 2 jaar dominee-geestelijk verzorger bij Defensie. "Mijn nieuwe dienstwerk vraagt me om uit mijn comfortzone te stappen."

De legerpredikant voert zijn werk voor de helft van de tijd uit bij de Koninklijke Marechaussee op de Koning Willem III kazerne in Apeldoorn. Voor de andere vijftig procent werkt hij voor hetzelfde legeronderdeel in het noorden van ons land, waar hij zich bezighoudt met mensen die operationele taken uitvoeren. Bijvoorbeeld de militaire politie op de kazernes, de beveiligers en de grenspolitie, zoals op luchthaven Eelde en in zeehaven Delfzijl. "In Apeldoorn houd ik me onder meer bezig met de vorming van leerlingen, onder meer als het gaat om integriteit. Morele vorming is belangrijk, want je komt als militair voortdurend voor dilemma's te staan. Als je mensen leert schieten, is daarover leren praten net zo belangrijk. Waardoor laat je je leiden als je bepaalde beslissingen moet nemen?"

Militairen kunnen bij Bakker aankloppen voor een geestelijk gesprek. Hij ziet eruit als militair,

en is als geestelijk verzorger herkenbaar door de insignes op zijn bovenkleding. Deze zijn ook zichtbaar op de stola die hij draagt tijdens bezinningsdiensten, bijvoorbeeld tijdens de opleiding. "Tijdens de opleiding voor marechaussees zijn de eerste maanden voor de leerlingen behoorlijk zwaar. Zo worden er bijvoorbeeld veel uitputtende trainingen gehouden in de bossen, maximale inspanning en minimaal slaap. Veel leerlingen maken knakmomenten mee. Tijdens deze fase is veel behoefte aan geestelijke verzorging.

Vrijplaats

De predikant is door de Protestantse Kerk beroepen. "Die zending is basis van mijn aanstelling bij Defensie. Defensie bemoeit zich niet inhoudelijk met mijn werk, dat is voorbehouden aan de kerk. Wat dat betreft heb ik een vertrouwens- en vrijplaatsfunctie. Ik hoef geen orders op te volgen en draag ook geen wapens." In Nederland zijn er zo'n honderdvijftig geestelijk verzorgers actief binnen Defensie. Zij vertegenwoordigen verschillende levensbeschouwingen. Veertig van hen zijn van protestantse snit. In Apeldoorn is Bakker momenteel de enige christelijke geestelijk verzorger. De andere collega's zijn humanistisch.

Pittig

Bakker volgde een militaire opleiding aan de Koninklijke Militaire Academie in Breda. Een verkorte officiersopleiding voor specialisten bij defensie, zoals artsen, journalisten en psychologen. En dus ook geestelijk verzorgers.

Ds. Wouter Bakker: "Een legerpredikant is altijd paraat, voor God en militairen."

"Best pittig, met veel onderdelen die lichamelijk zwaar zijn. Maar ook relevant, om mee te kunnen bij oefeningen of uitzendingen. Ook het militair regime was wennen, alles strak".

Belang

In de Bijbel komen vele geweldsteksten voor, met name in het Oude Testament. Er zijn christenen die geloven dat Jezus de geweldsspiraal heeft doorbroken en dat Hij pacifist was. Hoe kijkt ds. Bakker daar tegenaan? "Soms is geweld nodig om erger te voorkomen. Steeds meer mensen zien het belang in van een goed functionerend staand leger, mede door de oorlogen in Oekraïne en in de Gazastrook. Onze wereld wordt onveiliger. Een goed uitgerust en getraind leger is van groot belang ter afschrikking en bescherming van ons grondgebied, inclusief dat van onze bondgenoten. Vandaar dat er missies zijn van onze krijgsmacht aan de Europese buitengrenzen van de NAVO, in Litouwen, Polen en Estland. Naast het afschrikkingseffect is het doel ook evenzeer om bondgenoten gerust te stellen. Zo concentreert onze krijgsmacht zich steeds meer op hoofdtak 1 van Defensie. En nog steeds kan het leger ook ingezet worden bij vredesmissies en rampenbestrijding."

De kans bestaat dat Bakker ook mee moet op missies en dus uitgezonden wordt. "Dat hoort nu eenmaal bij het werk. Een legerpredikant moet ook paraat staan, beschikbaar zijn. Ook aan het front of tijdens het uitvoeren van een vredesmissie moeten militairen terecht kunnen bij de geestelijk verzorger."

Bakker was eerder gemeentepredikant in Nieuw-Lekkerland en Nieuweroord-Noordscheschut (Drenthe).

"Het predikantschap hoort bij me. Ook in het leger ben ik dominee gebleven, het mooiste beroep dat er bestaat." Ook bij Defensie draait het om beschikbaarheid voor God en de mensen die me worden toevertrouwd. Ik hoop dat ik me de komende jaren nog meer kan concentreren op mijn eerste kerntaak als dominee: om pastor te zijn, daar waar militairen zijn. Ik wil hen in doorlopend gesprek helpen op verhaal te komen. Verhalen uit de Bijbel zijn daarbij voor mij onmisbaar als bron en spiegel. Mijn huidige dienstwerk vraagt me om het predikantschap opnieuw te ontdekken en in te vullen in een voor mij nieuwe context. Ik leer militaire mores kennen en ermee omgaan, inclusief de nogal directe taal en soms ruwe gedragingen van sommige militaire eenheden. In dat opzicht is mijn overstap vanuit de kerk naar Defensie ook echt een stap uit mijn comfortzone, vanuit een inspirerende gemeenschap naar een gepantserd en onpersoonlijk regime.

Maar ach, wat stelt het voor, als ik denk aan onze gelovigen-vader Abram, hoe hij en veel van zijn kinderen door de eeuwen heen voortdurend uit hun vertrouwde omgeving weggeroepen zijn naar een onbekend land. Ook hij stapte uit zijn comfortzone, om meer en meer te ontdekken wie hij was voor God, en wat God voor hem in petto had.

Jan Dinkelmann

In gesprek met..

Diny Nijkamp

Ans Klein Geltink

Ans, (voor wie het niet weet, is de vrouw van onze voormalige koster Klaas), schildert iconen en niet onverdienstelijk, intussen heeft ze er drie gemaakt.

De betekenis van een icoon is een geschilderde afbeelding, meestal op een houten paneel, van Christus, Maria of heiligen in de Russisch en Grieks orthodoxe kerken. Ze worden gebruikt voor gebed en aanbedding.

Ans: ik kreeg pensioen en zocht een invulling en per toeval ben ik bij iconen beland. Ik zag een advertentie voor een cursus iconen schilderen en heb me aangemeld. Dat was deels ook uit nieuwsgierigheid, benieuwd naar wat het inhield. De cursus werd gegeven door Trudie de Koning in 't Stadshuus. Ik ben opgegroeid in een katholiek dorp, dus ik ben wel bekend met rituelen.

De iconen hebben een rijke geschiedenis. Koning Abgar van Edessa was ziek, hij stuurde een brief naar Jezus waarin hij vroeg om genezing. Jezus stuurde een brief terug met een afbeelding van zijn gezicht en hierdoor werd de Koning genezen! Vervolgens heeft hij veel mensen genezen en door de afbeelding vele wonderen verricht. Het werd nageschilderd en volgens de overlevering was dat de eerste icoon! Deze is er niet meer, maar heeft wel navolging gekregen, want de eerste icoon dateert van ca. 500 na Christus. Een icoon schilder je niet even op een regenachtige namiddag. Alles heeft een betekenis. Een icoon wordt op eikenhout geschilderd, iets gebogen i.v.m. met de werking, er zijn speciale iconenplanken. Dan wordt het werk met gips wit gemaakt. De basis van de verf is eitempora, dit wordt gemengd met kleurpigmenten en water. Ik heb heel wat eieren getikt voordat er een goed werkbaar mengsel

ontstond. We werken met kleur over kleur, van het donker naar het licht. De gouden kleur wordt als laatste aangebracht. Dan zitten er veertig à vijftig werkuren in.

Ik heb drie iconen gemaakt, Maria met haar Zoon, de Drie-eenheid en de heilige Gudula van Moorsel.

Een icoon moet je 'lezen', meestal van links naar rechts, men ziet de Vader, de Zoon en de heilige Geest, in die volgorde. Hun gewaden gaan van groen en blauw, aarde en lucht, naar de verlossingskleuren rood, blauw en goud. Maar voor de les begint bidden we eerst het gebed van de icoonschilder.

In 't kort: we vragen om verlichting van hart en geest, geleid onze handen, zodat we tot Uw eer en grootheid Uw icoon mogen schilderen of de icoon van Uw heilige Moeder en van alle heiligen.

Houd ons vrij van alle kwaad en vergeef de zonden en fouten van allen die deze iconen zullen vereren en gebruiken.
Moge ze eer geven aan al het goede.

Tijdens het schilderen wordt er Gregoriaanse zang afgespeeld, het past in het plaatje, je wordt er heel rustig en Zen van. Je komt in een soort trance.

We eindigen met een zegen; moge uw werk een zegen zijn.

Omdat we in Lochem de 'Sint Gudulakerk' hebben, heb ik een afbeelding van de heilige Sint Gudula gemaakt. Er zijn in Europa drie kerken gewijd aan de heilige Gudula, in Moorsel in Duitsland, in Rees in België en dus in Lochem. Dat was bijzonder om te doen.

Als de icoon klaar is, dan wordt hij ingezegend; zonder dat is hij niet af, een icoon wordt niet gesigineerd. Met de iconen van meerdere

cursisten vond de inzegening plaats in de Katholieke kerk in Lochem door Pastor Harry Scheve. Hij is een van de weinige pastores in Nederland die gemachtigd zijn door het Vaticaan om deze handeling te verrichten. Dat ging op Byzantijnse wijze in bijpassende gewaden compleet met staf en ze werden bewierookt en gezegend. Het was een bijzondere en indrukwekkende afsluiting van het hele proces. Het voelde bijna als de geboorte van een kind. Pastor Harry Scheve was er zelf ook heel verguld mee.

Wat brengt deze vorm van schilderen je, Ans?
Het is een hele mooie invulling van de tijd, omdat je zo geconcentreerd bezig bent, ook mede door de muziek. Het is zinvol, en natuurlijk gezelligheid van de medecursisten.

Je bent nu ook aan een andere discipline begonnen, vrij schilderen?
Ja, van een foto van onze kleindochter van drie jaar heb ik haar portret geschilderd. En ik moet zeggen, ik vind het goed gelukt, dat vinden de ouders ook. Nooit heb ik kunnen bedenken dat ik uit deze vorm van schilderen/vrijtijdsbesteding zoveel voldoening zou halen. We wonen nu met plezier in dit appartement, op de plek waar Klaas eerder zijn plaats had op het kerkelijk bureau. Klaas is na zijn pensioen gaan golfen, zo hebben we allebei een hobby waar we heel veel plezier uit halen en dat hopen we nog lang te mogen doen in goede gezondheid.

Van de predikant

Beste gemeenteleden,

Na een weekje vakantie in Duitsland, naar het gebied waar ik ooit veel geweest ben toen ik nog dacht van het werken met paarden ook mijn betaalde baan te maken, zijn Lobke en ik terug in het mooie Zwiep bij de Lochemse berg.

Alles prachtig in herfstkleuren. We zitten volop in de voorbereiding naar kerst. De maand november is voor een dominee altijd een drukke maand, alles moet immers gepland en voorbereid. In Lochem werken we gelukkig goed samen en is de sfeer in de kerkenraad uitstekend, dat helpt een stuk. Mooi is dat we in Hermien Wiselius een nieuwe voorzitter hebben gevonden.

Het voorzitten van een vergadering gaat mij vrij makkelijk af, maar het is toch beter als niet alle invloed alleen bij de predikant ligt. We hopen op een goede tijd met Hermien erbij.

Op 30 november is het alweer eerste advent. In de diensten werken we dan met de kinderen toe naar kerst. Ik vind dat elk jaar een mooie periode. Ik weet ook wel dat de wereld er niet echt door verandert, maar het geeft me toch altijd hoop dat we weer toelevan naar kerst. Christus vergeet zijn wereld echt niet. Mooi ook om met kinderen te werken. Wat betreft de jongeren: elders in deze Samenspraak kunt u lezen dat we willen proberen om een diaconaal jongerenkamp te gaan organiseren in Afrika. Ik zeg het voorzichtig want het is een hele uitdaging, maar het geeft in elk geval mij, nu al energie om er mee bezig te zijn en met jongeren over te praten. Die winst hebben we al.

Ik hoop op een mooie novembermaand met prachtige herfstkleuren, maar ook met onze gemeente. Het is een voorrecht om predikant te mogen zijn, ik hoop iets van de dankbaarheid voor dat mooie werk aan u te kunnen doorgeven, ook deze maand weer.

Paul Wansink

Hermien Wiselius

Aanleiding voor dit gesprek: Hermien is voorgedragen als nieuwe voorzitter van de kerkenraad.

Ze werd 63 jaar geleden geboren als Hermien Kottelenberg op een boerderij in Zwiep en groeide op in de Achterhoek. Ze is getrouwd met Guus Wiselius en samen hebben ze 2 zonen, Sander en Rein, beiden begin dertig. Ze hebben vanwege hun studie en werk lang in Utrecht gewoond, waar ze lid waren van de Tuindorpkerk, waar Ds. Henk Huyser lang voorganger was. In die gemeente zat Hermien in de kindernevendienstcommissie, liturgiecommissie en kerkenraad en maakte het Samen-op-Weg-proces mee.

Hermien: Ca. 15 jaar geleden zijn we weer teruggekomen in de Achterhoek en zijn op een mooie boerderij in Zwiep komen wonen. Ik ben momenteel werkzaam als pensioenbestuurder bij twee pensioenfondsen; pensioenfonds voor de sociale werkvoorziening in Utrecht en pensioenfonds Horeca en Catering in Zoetermeer. Dat vraagt gemiddeld 4 dagen per week. Daarvoor werkte ik als directeur bij de MGR, een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in het sociaal domein in de regio Arnhem en als directeur van FCB, een arbeidsmarktfonds voor Welzijn, Jeugdzorg en Kinderopvang in Utrecht. Daarnaast ben ik toezichthouder geweest en heb ik een coachingspraktijk.

In de PGL ben ik als vrijwilligster actief geweest: in de begintijd voor de kinderopvang tijdens de

dienst en ik heb samen met Nicolien Prinsen, Hanneke Westland en Marian de Hoop een vrouwengroep opgezet. We organiseerden bij ons thuis allerlei activiteiten om vrouwen uit de kerk te ontmoeten en beter te leren kennen. Nu ben ik lector en bezoekermedewerker. Ik zing graag: ben lid van Cantores Ludgeri en het Vocaal Ensemble Lochem.

Hermien: Mijn man Guus is sinds kort geen penningmeester meer. Toen ik onlangs gevraagd werd of ik voorzitter wilde worden voelde ik dat ik, nu ik iets meer tijd heb, mijn verantwoordelijkheid moest nemen. Het is fijn dat Paul Wansink deze rol tijdelijk heeft

vervangen maar het is belangrijk dat de rol van voorzitter vanuit de kerkenraad vervuld wordt. Als voorzitter wil ik een verbindende rol spelen, luisteren naar wat er speelt en naar de ideeën die leven. Ik wil graag met elkaar vooruit kijken en de nadruk leggen op inspiratie, zingeving en verdieping, op wat mensen aanspreekt en waar behoefte aan is. Zo kunnen we samen ontdekken waar kansen liggen om kerk en 'gemeente zijn' met elkaar in te vullen in deze tijd.

Kerk zijn we samen! Iedereen draagt zijn steentje bij, passend bij zijn of haar talenten. Het is van belang niet alleen te luisteren, na te denken en te praten, maar vooral ook dingen te doen, met elkaar, voor elkaar en voor de mensen om ons heen, dichtbij en veraf.

'Marta en Maria zijn'.

De kerk heeft ook een maatschappelijke taak. Een goed voorbeeld hiervan was de openstelling van de Gudulakerk ten tijde van het ongeluk met de Nettelhorsterbrug met ruimte voor stilte, ontmoeting, gesprek, gebed of het aansteken van een kaarsje.

Al met al was het een geanimeerd gesprek, bijna een "Barchems onderonsje", omdat onze families elkaar vroeger zondags in het Barchemse kerkje 'de Hoeksteen' ontmoetten.

Kerst 2025 in Lochem

Creatievelingen gezocht

De week rond kerst willen we in het centrum van Lochem zichtbaar maken dat het weer kerst is in onze wereld: feest van vrede en licht. We dagen creatievelingen uit om met hun kunstwerk zichtbaar te maken wat kerst voor ze betekent. Hun creaties laten we van 17 december tot 2 januari zien in de etalages van winkels, achter ramen in huizen en publieke ruimtes in onze stad. We voorzien de creaties van een QR-code, waar informatie te vinden is over de werken. We hopen ook een website te maken: Kerst2025Lochem. Langs de kunstwerken komt een route met een prijsvraag.

Dus kan je schilderen, of tekenen, of fotograferen, maak je beelden, of ben je op wat voor manier dan ook creatief: Doe mee! We vragen je een kunstwerk te maken waarin de betekenis van Kerst zichtbaar wordt. Het gaat dus niet alleen om het verleden, maar juist ook om wat kerst nu, in deze woelige wereld aan zin geeft. Voorwaarde is dat je werk goed zichtbaar tentoongesteld kan worden en dat het klaar is vóór maandag 1 december. We treden met je in overleg over hoe, waar en wanneer je werk geplaatst wordt.

Graag opgave uiterlijk 15 november bij mij:
plwansink@gmail.com

Paul Wansink

Hieronder het overzicht van de diensten.
De diensten worden uitgezonden via internet: <https://kerkdienstgemist.nl>,
of scan de QR-code.
Wijzigingen vindt u in de zondagsbrief.

Zondag 16 november

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink,

Taizé-ruimteviering, dienst van schrift en tafel

Zondag 23 november

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. J.L. Brevet

Zondag 30 november, 1e Advent

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink

19.00 uur Gudulakerk

Vesper

Zondag 7 december, 2e Advent

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink

19.00 uur Gudulakerk

Festival of lessons and carols

Zondag 14 december, 3e Advent

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink

Zondag 21 december, 4e Advent

10.00 uur Witte Kerk

Voorganger: ds. P. Wansink

Bij de diensten:

Zondag 16 november

Zie artikel 'Pelgrims van hoop' hiernaast op pagina 13

Zondag 23 november

Deze zondag lezen we 1 Samuel 1, 1 t/m 20 en Lukas 10, 38 t/m 42. Oude verhalen, actuele thema's. Over een pijnlijke rivaliteit in een familie en over twee vrouwen in de directe nabijheid van Jezus. Ook tussen hen is het niet allemaal koek en ei. Al lezend ben je geneigd te kiezen. Maar als je voor de ene partij kiest, kies je bijna altijd tegen de andere. Ook Jezus lijkt dat te doen, maar daarin kun je je vergissen. We gaan op zoek naar raakvlakken met ons eigen bestaan in een eveneens rivaliserende samenleving. En wellicht een uitweg. Niet zonder die ander, maar met de ander, want ook die ander mag er zijn. Net zo goed als ik.

Zondag 30 november, 1e Advent

De eerste zondag van advent. De start van een adventsproject met als titel: De geluksbezorger. In de kerk komt een aantal posters te hangen met daarop afbeeldingen die verwijzen naar teksten en verhalen van de profeet Jesaja. Het zijn teksten die juist in deze tijd van polarisatie en haat een actuele betekenis hebben. Deze eerste zondag staat Jesaja 2, 1-5 centraal, een beroemde tekst die getuigt van de vrede. We houden deze zondag een familiedienst waarin de kinderen van de Simon en Sara viering aanwezig zijn. We bereiden de dienst met de kinderen voor en hopen zo een feestelijke start van de adventsperiode te maken.

Zondag 7 december, 2e Advent

De tweede zondag van advent opnieuw staat Jesaja centraal, nu zijn visioen waarin zelfs roofdieren en hun prooi in vrede leven. Een prachtige poster maakt dat duidelijk. We gaan die samen met de kinderen bekijken. De Bijbeltekst vindt u in Jesaja 11, 1-10. Het gaat in deze tekst indirect over leiderschap. Wanneer is iemand een goed leider? Volgens Jesaja zou een koning vooral moeten luisteren naar God. Een intrigerende gedachte. De jeugdkerk is deze zondag ook in het gebouw en komt of aan het begin of aan het eind in de dienst.

Zondag 14 december, 3e Advent

De derde zondag van advent luistert naar de mooie naam: gaudete, verheugt u. De kleur is roze, omdat we middenin de voorbereiding naar Kerst zitten. De lezingen uit Jesaja brengen ons bij Jesaja 35, 1-10 opnieuw een prachtige profetie, ditmaal bekend van het lied 'de steppe zal bloeien'. En kleurige tekening op de poster onderstreept de hoop waaruit wij leven. Ik hoop op een prachtige en bemoedigende viering.

Pelgrims van hoop

Ruimteviering in sfeer van Taizé, zondag 16 november 10.00 uur Witte Kerk Lochem.

In deze Ruimteviering sluiten we aan bij het jaarthema van Taizé "Pelgrims van hoop".

Hoop is als een bron die ons boven onze eigen onmogelijkheden uittilt, zodat ons hart naar anderen kan uitgaan en we iets kunnen betekenen voor anderen.

We lezen het verhaal uit 1 Koningen 17, 8-16. Waarin we lezen dat een arme weduwe zich om reiziger Elia bekommert. Deze vrouw is de wanhoop nabij: ze heeft geen meel meer om brood te maken voor haar en haar kind. Elia vraagt haar God te vertrouwen. Ze kent de vreemdeling niet en ze kent God niet. Hoe dan?

We delen brood en de wijn, dat doen we in de voetsporen van pelgrims van hoop, die in de traditie staat van vele mensen die ons voorgingen. Bij de toren van hoop (lichtjes-toren) kunt u een kaarsje branden. Zo hopen we dat dit kleine flikkerend vlammetje van vertrouwen ook bij ons een vuur laat branden..... We worden weer begeleid door piano en blokfluiten en het Taizé koor.

Laat u verrassen, van harte welkom!

Vredesweek Lochem 2025

Van 20 tot en met 28 september vonden er in heel Nederland activiteiten plaats in het kader van de Vredesweek, ook in Lochem. In de Samenspraak van september las u er al over.

Hieronder een terugblik op deze week. Bij de opening van de Vredesweek op zondag 21 september werd de Derde Vredesprijs van Lochem door wethouder Wendy Goodin uitgereikt aan het initiatief "Vrouwen voor Elkaar". Vrouwen voor elkaar organiseert zo'n viermaal per jaar een diversiteit aan activiteiten voor vrouwen uit Lochem en omgeving. Het initiatief ontstond ongeveer 10 jaar geleden naar aanleiding van een vraag vanuit de Turkse Vrouwenraad.

Doel: het ontmoeten van andere vrouwen en een gezellige middag hebben los van thuissituatie en werk. Die formule werkt nog steeds; de laagdrempelige bijeenkomsten bieden een warm welkom aan iedere vrouw die op basis van gelijkwaardigheid in een veilige omgeving vrouwen vanuit andere culturen wil leren kennen. Er ontstaat begrip voor elkaar en elkaars cultuur.

Zelfs voor kinderopvang wordt gezorgd! Een waardige winnaar!

Feitelijk was de Vredesweek al op de zaterdagavond gestart met een meditatieconcert met klankschalen door Danny Becher in de Gudulakerk. Hij trok veel toehoorders.

De jeugd zette tijdens een dansmiddag in het BIC haar beste beentje voor. Het plezier spatte ervan af! Dank aan dansstudio POP-UP.

Op de dialoogavond over vrede en vrijheid op 25 september hield Ben Hemmer een indrukwekkende lezing in het BIC, gevolgd door een onderling gesprek over Vrede en Vrijheid onder leiding van Geralda van Lenthe.

De eerste editie van het "Rondje Zachtheid" (elke laatste vrijdag van de maand) trok zo'n 15 deelnemers. Een uurtje bewust vriendelijk een Rondje Zachtheid voor de wereld lopen. Een mooie start voor dit (in Lochem) nieuwe initiatief.

De Vredesweek werd afgesloten met een goedbezochte interreligieuze Vredesviering in de Gudulakerk. Het thema van de Vredesweek "Niets doen is geen optie" werd in de viering vanuit de christelijke en islamitische invalshoek belicht met lezingen uit Koran en Bijbel, gebeden, het zingen van liederen, luisteren naar muziek en uiteraard wensten wij elkaar vrede!

In 2026 vindt de Vredesweek plaats van 19 tot en met 27 september.

*Arjan Klein Hazebroek,
vredesweek.lochem@gmail.com*

Uitreiking vredesprijs 2025 door wethouder Wendy Goodin aan Annemarie Groothedde van Vrouwen voor Elkaar (Foto BIC Lochem)

*Een vlam in het donker geeft mensen weer moed:
een teken van hoop, op een dag komt het goed.
God zet de wereld zo mooi in het licht,
We krijgen een glimlach op ons gezicht.*

Adventskalender

Vol verwachting

1e Adventszondag: 30 november

Op de zondagen volgen we het adventsproject van de kinderen (uit Kind op Zondag). De geluksbezorger komt elke zondag terug.

Thema op deze dag is: In een ander licht

In de kerk lezen we over de profeet Jesaja. Een profeet is iemand die aan de mensen vertelt over God en over dingen die gebeuren. Jesaja vertelt dat er vrede komt. Dan veranderen ze hun wapens in gereedschap.

maandag 1 december

Advent, in het donker van de tijd
worden wij alleen door licht bevrijd

Als ik somber ben,
leeg of bang
lees ik gedichten,
kort en lang
ontsteek ik kaarsen
tegen mijn angst
hoop en liefde duren toch het langst?

En elk lichtpuntje dat ik zie en tel
geeft me moed en troost wonderwel

Elk kaarsje dat in het duister brandt
wijst me naar het Licht aan de Overkant.

Hans Tissink

dinsdag 2 december

Vader, maak ons tot een zegen;
hier in de woestijn.
Wachtend op uw milde regen,
om zelf een bron te zijn.
Met een hart vol vrede,
zijn wij zegenend nabij.
Van uw liefde delend,
waarin wij zelf tot bron van zegen zijn.

Sela

woensdag 3 december

Een krans met kaarsen van donker naar licht.
Een tijd van verwachten, geboorte in zicht.
Een tijd van bezinnen, opnieuw beginnen.
Hoe laat ik idealen en dromen tot leven komen?
Wat voel ik als plus en wat als min,
mijn leven, hoe kleur ik het in?

donderdag 4 december

U zij de glorie, God die leven is,
U zij de victorie over duisternis.
Leven moet vaak lijden, voor het op kan staan.
U wilt ons bevrijden tot een nieuw bestaan.
U zij de glorie, God die leven is,
U zij de victorie over duisternis.

Licht moge stralen in de duisternis,
nieuwe vrede dalen waar geen hoop meer is.
Geef ons dan te leven in het nieuwe licht,
wil het woord ons geven dat hier vrede sticht:
U zij de glorie, God die leven is,
U zij de victorie over duisternis.

Menno Rougoor

vrijdag 5 december

Uit de schemer van de tijden doemt een oergestalte op,
met legenden, staf en mijter, beeld van het erbarmen Gods.
Nicolaos, zegevieren zal het recht voor heel het volk,
sta ons bij nu wij hier bidden, wees van onze woorden tolk.

Lied 745

zaterdag 6 december

Kom uit de hemel tot ons neer,
vervul ons met uw Geest, o Heer,
Gij, die uw kinderen bevrijdt
om u te dienen, wereldwijd.

Bewaar hen, die hier voor U staan,
dat zij hun weg met vreugde gaan;
geef aan uw engelen bevel
hun trouw te zijn als metgezel.

Dat zij uw volk, de honger moe,
op handen dragen, naar U toe,
om na verzoeking en woestijn
met overvloed gevoed te zijn.

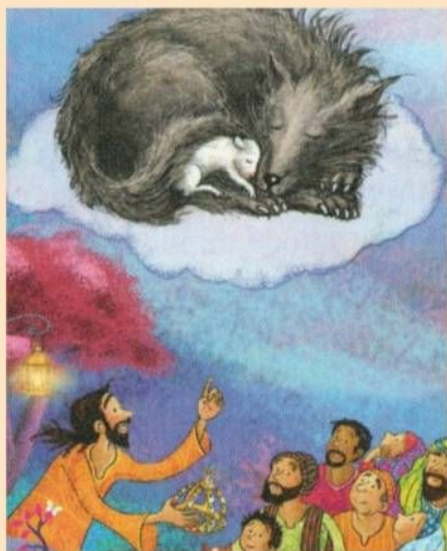
André Troost

*De tweede kaars voor de koning die komt,
Het lied van de vrede klinkt uit zijn mond.
Hij vraagt of je meezingt, want dan wordt het goed.
Zo komt Gods liefde ons hier tegemoet.*

2e Adventszondag: 7 december

Thema op deze dag is: Een prachtkoning

In de kerk lezen we over de profeet Jesaja.
Hij vertelt dat in zijn land
een nieuwe koning komt.
Een koning die luistert naar God.
Daarom komt er overal vrede.

maandag 8 december

Een mens is niet zomaar een dingetje, iets bloots.
Diep in dat dingetje verbergt zich iets groots.
Er woont een wonder in, iets ongelooflijk machtigs.
Een kind is meer dan alleen maar iets engelachtigs.
Ik weet niet wat het is, maar ik maak me sterk:
zo'n mensenkind is niet alleen maar mensenwerk.

Toon Hermans

dinsdag 9 december

Haardvuur in advent

haardvuur
brandend vuur
verteer ons niet
maar
vat in ons vlam
vuur ons aan
en
zet ons
in lichterslaie
tot een vuurhaard
van blijde verwachting

Jo Nelisse

woensdag 10 december

we wachten op jou
nog zonder naam
zonder vorm zonder tijd
die je plek inneemt tussen alles in
zonder ruimte te vragen
zomaar iets nieuws begint
grenzeloos
vanuit een eeuwenoud begin

wachten op jou
die al begonnen is
nog voor het wachten zelf
alles in beweging brengt
nog oneindig ver weg
en al dichterbij dan eigen adem

Frans van Eijk

donderdag 11 december

Vanuit de diepte van mijn welvaartsstaat
roep ik tot U, tot Gij U vinden laat.
Want ik heb alles wat mijn hart begeert,
alleen het geloven heb ik afgeleerd.
De woorden van het oude kerstverhaal
spreken voor ons een onverstaanbare taal.
Want wie gelooft er in een engelenlied
als hij het duivelse op aarde ziet?
Wie laat er nu nog alles in de steek
alleen omdat hij naar de hemel keek?
Wij geven U geen mirre of wierook meer,
en 't goud kunnen wij zelf gebruiken, Heer.
Wanneer men nu de kinderen vermoordt
wordt er nog nauwelijks protest gehoord.....

vrijdag 12 december

We stonden nietsvermoedend in de stal,
toen kwam dat jong gehuwde stel er aan
en was er prompt een zuigeling geboren.
Er werd kortom, van alles aan gedaan
om onze nachtrust grondig te verstoren.
Het kraambezoek gedroeg zich niet beschaafd.

Er waren herders met hun toebehoren.
Uitheimse types kwamen opgedraafd
en engelen... het leek wel carnaval.
Wij dieren zijn toch altijd weer de klos
Wie komt er ons bevrijden?

Ezel
Os

Drs. P

zaterdag 13 december

Er gaat geen dag voorbij
dat ik niet dankbaar voor God zing.
Kom, deel in mijn verwondering
want machtig groot is Hij.
Ik was op zoek naar Hem,
Riep tot Hem in een zware tijd.
Hij heeft mij van mijn angst bevrijd.
Mijn dank geef ik nu stem.

Psalm 34:1 (De nieuwe psalmberijming)

*Open je ogen, dan zie je iets fijns:
hoop en geluk, al is het nog klein.
Dansende mensen, een bloem in het zand,
want het wordt feest in het hele land.*

3e Adventszondag: 14 december

Thema: Zie je het voor je?

In de kerk lezen we opnieuw over de profeet Jesaja.
Hij vertelt over een woestijn waar bloemen bloeien.
God maakt de wereld mooier!

maandag 15 december

lofzang van Zacharias

Een schoot van ontferming is onze God,
Hij heeft ons gezocht en gezien
zoals de opgaande zon aan de hemel.
Hij is ons verschenen
toen wij in duisternis waren,
in schaduw van dood.
Hij zal onze voeten richten
op de weg van de vrede.

Huub Oosterhuis, lied 158b

dinsdag 16 december

Licht,
de duisternis in gedragen,
verdrijft niet alle duisternis,
maar vermindert wel haar macht.

Liefde,
de wereld in gedragen,
verdrijft niet alle haat,
maar tast wel haar tanden aan.

Hoop,
de wereld in gedragen,
verdrijft niet alle wanhoop,
maar ontmantelt haar wel.

.....

woensdag 17 december

.....

Vrede,
de wereld in gedragen,
verdrijft niet alle oorlog,
maar zet wel een andere toon.

Troost,
aan mensen aangedragen,
verdrijft niet alle verdriet,
maar verlicht het wel.

Verbondenheid,
aan elkaar opgedragen,
verdrijft niet alle eenzaamheid
maar verlicht haar wel.

Marinus van de Berg

donderdag 18 december

Goede God,
Ik bid U om een mooie, fijne wereld.
Een wereld waarin bloemen bloeien.
Waar mensen lachen
en vrolijke liedjes klinken.
Ik bid om een wereld waarin
mensen gelukkig zijn.
En ik vraag om kracht,
om zelf aan die wereld te werken,
voor onszelf en voor de ander.
Amen

vrijdag 19 december

Een man, een vrouw, een kind,
simpeler kan het niet,
nacht, sneeuw en wind,
leven dat tóch begint,
leven en nieuw verschiet.

Een man, een vrouw, een kind
wonder dat eeuwig keert,
zorg die zich stil bezint,
liefde die overwint,
liefde die door niets gedeerd.

Een man, een vrouw, een kind
aarde's diepste geluk,
ogen van tranen blind,
God die opnieuw begint,
sterk tegen alle druk.

Een man, een vrouw, een kind
inniger kan het niet,
God fluistert en troost en bindt,
liefde die altijd wint,
liefde; eeuwig verschiet.

Gabriël Smit

zaterdag 20 december

De herders stonden in die nacht vooraan
en de eenvoudigen, de minsten daar, verstonden
het grote wonder, raakten opgewonden
van woorden die niet eens werden verstaan.

Men kent de namen van de mannen niet.
Er staat geschreven dat er herders waren,
drie, vier of meer, maar na tweeduizend jaren
zijn zij nog steeds een dierbaar kinderlied.

En het werd waar: de minderen zijn meer.
Zij hadden geen geschenken meegenomen.
De koningen zijn later pas gekomen,
maar herders knielden toen als eersten neer.

Van tranen of van licht, de ogen blind,
gaven zij zo zichzelf als offerande.
Met grote, ruwe, moegewerkte handen
streelden zij zacht het nieuwgeboren kind.

Jos Brink

*Licht voor de mensen met angst in de nacht.
Licht voor wie God hier op aarde verwacht.
Licht van de liefde en licht van Gods trouw:
vier kaarsen die stralen voor mij en voor jou.*

4e Adventszondag: 21 december

Thema: God is dichtbij

Vandaag lezen we in de kerk over Jozef. Maria krijgt een kind, maar Jozef is niet de vader. Daarom vraagt Jozef zich af hoe het nu verder moet. Een engel vertelt dat.

maandag 22 december

Maria wist: er zou een kindje komen
daar kon zij stilletjes van dromen
want zij was er de moeder van.
Het zou een leuke jongen worden later
die speelde op straat en bij het water
en dan werd hij een grote man.

Hij zou een vriend van alle kinderen wezen
ook zou hij zieken gaan genezen
en ieder vroeg: is dat jouw zoon.
Maar als hij bij haar thuis kwam wou hij weten
wat er vanavond was voor het eten
en zou haar zoenen heel gewoon.

Maria wist: er zou een kindje komen
en daar zou iedereen van dromen
dat hij de mensen helpen kan.
De engel zei: uw kind zal Jezus heten
die naam zal niemand meer vergeten
en zij was er de moeder van.

dinsdag 23 december

Ergens tussen alle sterren
staat de ster van God
hij heeft geen naam
hij is van licht
ik weet niet
hoe ik hem herkennen kan
ik kijk omhoog
en denk bij elke ster:
misschien ben jij het wel

Ergens tussen alle mensen
komt het kind van God
hij heeft een naam
hij is van licht
ik weet niet
hoe ik hem herkennen kan
ik kijk om me heen
en denk bij ieder kind:
misschien ben jij het wel

Kees van der Zwaard

woensdag 24 december

Hoopvol gaan wij hier naar binnen,
komend door de duisternis.
Laten wij dit feest beginnen,
Vieren dat er toekomst is.
Onze ogen zijn gericht
op een vonk, een sprankje licht.

Wij gedenken, dat eens Mozes
werd geboren in een tijd,
die veel weg had van de onze
- vol van honger, haat en strijd -
als symbool dat met elk kind
het verhaal opnieuw begint.

Ook toen Jezus is gekomen,
heeft hij hoop en licht gebracht.
Zijn gedachtenis blijft flakk'ren
Als een fakkelt in de nacht.
tot een hartverwarmend vuur!

God heeft het geluk op aarde gebracht:
Een ster is gaan stralen, een licht in de nacht.
Hij kwam als een kind , nog zo kwetsbaar en klein.
Hij is onze Redder die bij ons wil zijn.

1e Kerstdag: donderdag 25 december

Gebod

Lieve God,

Wij danken U voor het Kerstfeest.

Meer dan tweeduizend jaar geleden
gebeurde het grote wonder:

Uw Zoon kwam op aarde, om ons te vertellen over U.

We bidden om vrede in de wereld.

Dat het lied van de engelen niet vergeten wordt.

Amen.

2e Kerstdag: vrijdag 26 december

Lofzang van Simeon

Nu laat Gij, Heer, mij gaan;

Wat mij is toegezegd

Hebt Gij voldaan;

Ik ga in vrede.

Mijn ogen zagen aan

hoe Gij een stralend licht

hebt op doen gaan

voor alle volken.

...

Een glans van heerlijkheid

ligt over Israël,

en wijd en zijd

schenkt Gij uw zegen.

Lied 159b

Gemeenteavond

U bent van harte uitgenodigd voor de gemeente-avond op donderdag 27 november. We beginnen om 19.30 uur en bespreken dan de begrotingen van kerkrentmeesters en diakenen voor 2026. Na het tweede kopje koffie/thee geven we het woord aan Albèr Giezen. Hij is justitiepredikant en onder meer werkzaam in de Penitentiare Inrichting Zutphen. Hij zal ons over zijn werk vertellen en natuurlijk is er ruim gelegenheid voor het stellen van vragen. Een mooie gelegenheid om kennis te maken met deze vorm van pastorale zorg. Welkom!

Autopool kerkdiensten

Beste mensen ik ben erg blij om te kunnen vertellen dat Marian de Hoop bereid gevonden is om vanaf ongeveer 15 november, wanneer de Samenspraak uitkomt, de contactpersoon voor de autopool te worden.

Omdat ik verhuisd ben naar Deventer en verder niet meer betrokken ben bij de gemeente is deze taak niet echt meer passend voor mij.

Er zijn een aantal bereidwillige chauffeurs voor deze pool en de meerrijders zijn altijd dankbaar dat ze op deze manier toch naar de kerk kunnen. Vandaar dat ik het als een fijne taak heb ervaren. Hieronder staat het nummer van Marian dus mocht u een keer of regelmatig gebruik wil maken van de autopool dan kunt u haar hiervoor bellen.

Op deze plek wil ik ook direct een oproep doen voor extra chauffeurs. Mocht u wel eens willen rijden, laat het Marian dan weten. Op die manier hoeven niet steeds dezelfde chauffeurs te rijden.

Groetjes Tom Reitsma

Marian de Hoop: 06-251 922 21

Wilt u er even tussenuit? Dat kan.

De mantelzorger onbezorgd op vakantie

Behoeft u aan ontspanning hebben we allemaal. Dat geldt zeker ook voor mensen die de zorg voor een naaste hebben, de mantelzorger. Hun vaak bijzonder zware taak is alleen vol te houden als ze er af en toe tussenuit kunnen om de accu weer op te laden. Maar niet iedereen met een beperking wil of kan ergens anders worden verzorgd. Pas als iemand bereid is thuis de zorgtaak een poosje over te nemen, kan de mantelzorger met een gerust hart ook eens op vakantie.

Stichting Handen in Huis is een landelijke organisatie die mantelzorgers in staat probeert te stellen vakantie te nemen. Zij biedt minimaal 2 nachten, 3 dagen 24-uurs mantelzorgvervangende in het hele land met behulp van vrijwilligers. De vervanger neemt in principe alle mantelzorgtaken over. Voorafgaand aan de vervanging vindt altijd een uitgebreid intakegesprek plaats en komt de vrijwilliger op kennismakingsbezoek. Met ca. 85% van alle ziektekostenverzekeraars zijn er afspraken over de vergoeding van de mantelzorgvervangende vanuit de aanvullende verzekering, maar er zijn ook andere mogelijkheden om de vervanging te betalen. Handen in Huis kan u hier alles over vertellen.

Bent u geïnteresseerd en wilt u de mogelijkheden bespreken, kijk dan eens op de website: www.handeninhuus.nl of bel met 030-659 09 70.

Seniorenmiddag

Donderdagmiddag 15 oktober jl. hadden we in de Witte Kerk een gezellige seniorenmiddag. Met een opkomst van 38 mensen was de zaal goed gevuld. Het werd een gezellige ontmoeting met koffie/thee en cake. Daarnaast hebben we ons bezig gehouden met wetenswaardigheden over de Gudulakerk en de Witte Kerk onder het genot van een hapje en een drankje.

We kijken terug op een geslaagde middag en hopen iedereen weer te ontmoeten op de volgende seniorenmiddag.

De volgende seniorenmiddag is op woensdagmiddag 17 december om 14.30 uur in de Witte Kerk. Thema: kerst.

Het pastoraat van de PG Lochem staat open voor wie bij ons aanklopt.

U kunt in contact komen met het pastorale team via email pastoraat@pglochem.nl

Bellen kan ook: voor dringende zaken met ds. Paul Wansink: 06 520 522 43;

voor andere zaken met Amanda Jansen, coördinator bezoekwerk:

0573 25 06 03 of 06 387 166 17.

Mocht het niet direct lukken hen te bereiken, spreek dan a.u.b. uw naam in op de voicemail. U wordt later teruggebeld.

Als u behoefte hebt aan pastoraal bezoek, of iemand kent die daar behoefte aan heeft (wel even navragen!), dan kunt u dit doorgeven via bovenstaand emailadres of telefonisch aan Amanda Jansen, coördinator bezoekwerk.

Via het e-mailadres bloemen@pglochem.nl kunt u namen doorgeven van gemeenteleden die in aanmerking komen voor de zondagse bloemen uit de kerk.

Mijn naam is Hugo Hanhart en ik ben 15 jaar.

Gezin?

Ik ben de jongste van 4 kinderen. Ik heb 2 oudere broers: Thomas (25 jaar), hij werkt in Enschede bij de universiteit en Pieter (20 jaar), hij studeert Filosofie en Politicologie in Nijmegen. Mijn zus heet Sarah (23 jaar) en zij studeert in Denemarken. Mijn ouders heten Karel en Angela. Mijn vader is ecohydroloog, hij weet veel van water in natuurgebieden. Mijn moeder werkt bij de bibliotheek en in de kerk is ze af en toe lector bij de vespers. Mijn oma Elly van 91 woont in de Tusselerhof, elke zondag halen we haar op, ze vindt het altijd fijn om bij ons te zijn. We hebben ook nog 3 poezen.

Vrienden en hobby's?

Ik zit in 4 VWO op het Eligant in Zutphen, waar ik ook een leuke vriendengroep heb. We spreken vooral vaak af in vakanties, want de weekenden zijn meestal helemaal vol met voetbal en (huis)werk. In mijn vrije tijd (die ik niet zoveel heb, vind ik zelf) teken ik graag. Ook houd ik van skateboarden, boulderen en mountainbiken en loop ik vaak over de Lochemse berg. Elke zaterdag heb ik een voetbalwedstrijd, dat is altijd gezellig met mijn team.

Waar word je blij van?

Ik word blij van vakantie, vooral als we gaan wandelen in de Dolomieten. Ik houd ook erg van de zee, maar als ik moet kiezen, ga ik toch naar de bergen. Op de foto ben ik de Monte Pares aan het beklimmen.

Waar maak je je zorgen om?

Ik maak me niet heel vaak zorgen, maar wel soms over school, als ik veel toetsen heb. Nu moet ik bijvoorbeeld een Nederlands mondeling over een boek in mijn eentje herkennen, omdat ik niet genoeg gezegd had tijdens het mondeling met mijn groepje.

Hoe sta jij in het geloof?

Eerlijk gezegd ben ik niet echt bezig met het geloof. Ik sta er wel voor open.

Uit de kerkenraad

We zijn heel blij dat Hermien Wiselius lid is geworden van de kerkenraad. Zij is op 2 november bevestigd in het ambt van ouderling. Haar bijzondere taak is het voorzitterschap van de kerkenraad. We denken dat Hermien in deze rol met haar talenten een hele waardevolle bijdrage kan leveren en kijken daar naar uit!

In de oktober-vergadering werd de begroting voor 2026 van het College van Diakenen besproken. Er waren weinig bijzonderheden te melden. De diakenen en hun administrateur doen in alle rust en bescheidenheid hun werk. Dat is niet altijd zichtbaar, maar het gebeurt natuurlijk wel!

De begroting zal aan u worden gepresenteerd in de gemeenteavond op donderdag 27 november as. Dan staat ook de begroting van het College van Kerkrentmeesters voor het komende jaar op de agenda. De kerkenraad zal deze voor die tijd uiteraard ook nog bespreken. Over de gemeenteavond gesproken ... Voor het tweede deel van de avond (na de financiën) hebben we Albèr Giezen uitgenodigd. Hij is al jaren justitiepredikant en werkt onder meer in de Penitenciaire Inrichting in Zutphen. Misschien is 'gevangenispastoraat' ver van ons bed, maar dit is een mooie gelegenheid er meer over te horen. Welkom!

In oktober staat ook altijd het jeugdwerk op de agenda van de kerkenraad. In aanwezigheid van twee jeugdwerkers bespraken we hoe het gaat en welke plannen er zijn. We zijn blij dat er nog steeds gemeenteleden zijn die zich hiervoor met heel hun hart inzetten. Al zijn de groepen niet altijd groot, voor alle leeftijden 'draait' er wel iets en plannen zijn er genoeg! Daar zult u ook het een en ander van terugzien in de adventsperiode en met kerst.

Met een hartelijke groet,
Ineke Vreemann, scriba

Diaconaal jongerenproject in Afrika?

Informatieavond donderdag 20 november, 20.00 uur Witte Kerk

In overleg met onze diaconie en op grond van eerdere goede ervaringen willen we proberen een jongerenkamp te organiseren in Kaapstad, in Zuid-Afrika in het voorjaar van 2027. We mikken op jongeren tussen de 16 en 21 jaar. Daar komt veel bij kijken. Eerst willen we peilen of er voldoende jongeren enthousiast te krijgen zijn om mee te gaan doen aan zo'n kamp. Daarvoor houden we een informatieavond op donderdag 20 november om 20.00 uur in de Witte Kerk.

We hebben al een aantal jongeren benaderd, maar hier toch nog kort een stukje om jongeren enthousiast te maken.

Een diaconaal jongerenproject rust op twee pijlers. (1) Op locatie gaan we in samenwerking met betrokkenen in Kaapstad werken aan de opbouw van levens van mensen. In dit geval gaat het om mee helpen bouwen aan een van de kinderdagverblijven van de stichting Mzamomhle, een kleinschalige stichting die samenwerkt met personen en organisaties ter plekke. We verwijzen u graag naar de website van deze stichting (www.zamon.nl). Daaruit het volgende citaat: Door een langdurige samenwerking met vertegenwoordigers uit de Townships en scholing van personeel verbetert de situatie van kansarme kinderen in de Townships daadwerkelijk en dat ook over een langere termijn. De stichting werkt o.a. samen met 'De Wilde Ganzen'.

Het unieke van dit project (2) is dat het jongeren in staat stelt zelf te ontdekken wat we ver over grenzen heen voor elkaar kunnen betekenen. Dat is het onvervangbare aspect van een dergelijke reis. Door de ontmoeting met kinderen, jongeren en volwassenen in een ver land verandert je blik op de wereld. Jongeren komen vaak 'anders' terug. Dat rechtvaardigt naar mijn overtuiging de verre reis en de hoge kosten. Dat kunnen alleen jongeren die zelf zijn mee geweest uitleggen en vertellen. We zullen hen in de aanloop naar dit project zeker aan het woord laten.

Van groot belang is dat de jongeren zelf, met hulp van familie, de kerkelijke gemeente en mensen uit heel Lochem het geld inzamelen voor het project. Dat vergroot hun gevoel voor verantwoordelijkheid en hun betrokkenheid.

De ervaring is dat het tot nu toe altijd gelukt is om de benodigde kosten bij elkaar te brengen. Daar ben ik het minst bang voor. Het overgrote deel zal door de jongeren zelf mede door middel van acties bij elkaar worden gebracht, ik zal daar zeker bij helpen. Uiteraard hopen wij ook een gedeelte van het bedrag via giften en sponsoring bij elkaar te krijgen. Om dit alles te organiseren zijn we bezig een projectgroep te organiseren en dat loopt al zeer voorspoedig.

Voor nu hoop ik vooral dat een aantal jongeren met ouders op 20 november naar de Witte Kerk komt: Echt van harte welkom. Vertegenwoordigers van de stichting Mzamomhle en een oud-deelnemer zullen toelichting geven, aangevuld door mij.

Paul Wansink, predikant

Lubrecht Wieringa

4 april 1932 – 2 oktober 2025

Toch nog vrij plotseling is op zijn kamer in huize Gudula Lubrecht Wieringa overleden in de leeftijd van 93 jaar. Een aantal maanden geleden was hij in Lochem komen wonen om zo dichterbij zijn dochter te kunnen zijn. Bovendien had hij meer zorg nodig, dan wat hem in zijn eigen omgeving in Apeldoorn kon worden geboden. In de korte tijd dat hij in huize Gudula was, maakte hij zich geliefd door zijn optimistische en vrolijke karakter en door zijn aandacht voor zijn omgeving.

Lubrecht Wieringa was predikant, eerst in Veere, later lange tijd in Eefde en daarna als geestelijk verzorger van verpleeghuis Randerode in Apeldoorn. Hij was liefdevol getrouwd met Jeltje van der Oest, die in 2013 overleed. Ze waren ouders van drie kinderen en grootouders van zes kleinkinderen. Tijdens de afscheidsbijeenkomst in Haarlo gaven kinderen en kleinkinderen een liefdevol portret van hun (groot)vader. Op de kaart schrijven ze over hem: lief, hartelijk, optimistisch, eigenzinnig, mieters, stoer. Het was een mooie intieme en warme afscheidsbijeenkomst. Ook al woonde Lubrecht Wieringa pas de laatste maanden van zijn leven in Lochem, wij zijn hem toch dankbaar voor wat hij ons heeft gegeven.

Het was mooi hem in een oecumenische dienst te gedenken want hij was de vader van 'onze' Remonstrantse predikant Alleke Wieringa. Zo verbond zijn overlijden ons als geloofsgemeenschappen met elkaar.

We verliezen in hem een geliefd mens.

Tijdens de dienst zongen we:

*Niemand leeft voor zichzelf
Niemand sterft voor zichzelf
Maar wij leven en sterven
voor God onze Heer
aan hem behoren wij toe.
Moge dat zo zijn.*

Paul Wansink

IN MEMORIAM

Trijntje de Haan-Vellema

*Trijntje de Haan-Vellema
(1931 – 2025)*

Op 3 oktober 1931 werd Trijntje Vellema geboren in Blije, als middelste van drie kinderen in het gezin van de klokkenmaker Vellema. Het tikken van klokken en het ritme van tijd zouden haar leven lang met haar meegaan — als teken van trouw, zorg en regelmaat.

In haar jonge jaren hielp ze mee in het familiebedrijf en bezocht ze op vrijdagavond de sociëteit van de Vrijzinnig-Christelijke Jongerenbond. Daar leerde ze haar toekomstige man, Tjeerd de Haan, kennen. Ze trouwden in 1956 en vestigden zich later in Lochem, waar hun beide dochters werden geboren. Het was een tijd van nieuwe mogelijkheden: telefoon, televisie, muziek in huis — en een open deur met een touwtje door de brievenbus.

Zo gastvrij en zorgzaam was zij: er was altijd thee, altijd aandacht. Na de verhuizing naar de Schimmelpennincklaan werd het leven soberder, maar haar liefde en zorg bleven. Ze was een moeder die meeleeft, die belde, vroeg of het goed ging, en die nooit ophield te hopen. Haar geloof en haar zorgzaamheid droegen haar, ook toen het leven moeilijker werd. Een bijzonder lichtpunt in haar leven was de komst van kleindochter Xiao Min, met wie ze speelde, zong en samen muziek maakte.

Groot was het verdriet toen haar man overleed. Voor het eerst woonde ze alleen, maar ze bleef opmerkelijk standvastig: “Maak je geen zorgen,” zei ze, “ik red me wel.” Ze werd gesteund door lieve mensen om haar heen die haar nabij waren tot in de laatste dagen. Op 8 oktober 2025 kwam er een einde aan haar leven tussen ons. In een klein gezelschap in De Omarming werd er afscheid van haar genomen. Dochter Wytske sprak in warme woorden over haar moeder. En kleindochter Xiao Min liet vertellen over de warme band met oma: de poppenkleertjes die ze samen maakten, het spel ‘Pesten’, de rijdende telefoon — kleine herinneringen die groot zijn in liefde.

Ik las woorden van Paulus over de liefde: “De liefde verdraagt alles, gelooft alles, hoopt alles, doorstaat alles. De liefde vergaat nooit.” Trijntje de Haan-Vellema leefde 94 jaar. Haar leven was niet zonder verdriet, maar ze bleef liefhebben, hopen, geloven.

Die liefde leeft voort — in ieder die door haar geraakt is. En de Friese klok blijft tikken, als stille getuige van een leven in verbinding.

Erik te Loo

Mutaties

In verband met privacyregelgeving worden de adressen niet in *Samenspraak* vermeld.
Deze adressen zijn op het kerkelijk bureau bekend.

Wij heten onderstaande nieuwingekeomenen van harte welkom:

Dhr. G. Verduijn vanuit Breda

Dhr. L. Geessink vanuit Lichtenvoorde

Mevr. E.H. Lammertink vanuit Laren (Gld)

Dhr. J.J.A. Kruithof vanuit Goor

Overleden

24-09-25 Mevr. J.H. Heesen-Oortgiese (14-11-1934)

02-10-25 Dhr. L. Wieringa (16-04-1932)

08-10-25 Mevr. T. de Haan-Vellema (03-10-1931)

09-10-25 Dhr. G.C. Karssenbergh (09-02-1946)

10-10-25 Mevr. W.J. Laar-Wucher (15-07-1944)

Vertrokken

Mevr. R.H. Wissink-Mombarg naar Laren (Gld)

Adreswijziging leden P.G.Lochem

Mevr. D. Pas-Onstenk: Oosterwal 18 K09, 7241AR Lochem

Mevr. N.H. Voltelen: Tusseler 115 A67 7241KD Lochem

**Bericht van geboorte of overlijden,
aanmelding, opzegging en
adreswijziging s.v.p. melden aan:
ledenadministratie@pglochem.nl**

Samen eten in de Witte Kerk

Vrijdag 21 november gaan we weer samen eten, deze keer Italiaans... én gezellig bijkletsen.

Voor iedereen die het leuk vindt!

Wel graag even van tevoren opgeven: de lijst hangt weer bij de ingang van de kerk.

Kosten: € 10,- ter plekke te voldoen.

17.30 uur aan tafel.

Welkom; wij hebben er zin in!

Ria en Hanneke

MENU

Voorgerecht: minestrone-soep

Hoofdgerecht: keuze uit vlees of vis, nl.:

- tagliatelle met rundvleesragout
- lasagne met zalm en insalata mista

Dessert: tiramisu

Koffie of thee

Diaconale collecteopbrengsten september 2025

07-09-2025	Diaconie	€ 325,80
14-09-2025	Diaconale tuin	€ 315,65
21-09-2025	Wilde Ganzen (Mali)	€ 315,55

Naast bovenstaande collecteopbrengsten ontvingen wij de volgende giften:

Voedselbank: 1 keer € 7,50 1 keer € 15,- 1 keer € 20,- en 1 keer € 100,-

Bedankt voor uw bijdrage, wij zullen zorgen dat deze juist besteed wordt!

Bericht vanuit het CvK

Het mag wel eens: De redactie van Samenspraak bedanken voor weer een fraai verzorgd nummer. En ook namens veel gemeenteleden die waardering uitspreken. Hopelijk kan dit mooie blad nog lang voor verbinding zorgen binnen onze gemeente. Met enige regelmaat maken gemeenteleden een vrijwillig bedrag over als waardering en tegemoetkoming in de kosten. Daar zijn we heel blij mee, want de productiekosten van het blad stijgen.

Wilt u ook een vrijwillige bijdrage leveren als lezer van de Samenspraak? Uw gift is zeer welkom op bankrekeningnummer NL29 RABO 0373 7115 30 ten name van Protestantse Gemeente Lochem onder vermelding van Samenspraak. Alvast hartelijk dank voor uw steun.

Het CvK is ook op zoek naar versterking. Momenteel blijven soms te veel dingen liggen door gebrek aan menskracht. Dit probleem wordt nog groter doordat er in de nabije toekomst nieuwe vacatures ontstaan. Vraagt u zich eens af of er toch ook op u een beroep gedaan kan worden en meldt u zich eventueel voor een oriënterend gesprek.

Onderstaande functies moeten spoedig opgevuld worden of komen binnenkort voor opvolging in aanmerking:

- Functie van penningmeester
- Functie van ledenadministrateur LRP
- Coördinator verspreiding Samenspraak
- Coördinator verspreiding Kerkbalans
- Samensteller Zondagsbrief
- Verzender wekelijkse kerkdocumenten zoals liturgie en zondagsbrief

Graag een reactie naar Gerard Doornbos (voorzitter CvK)

Scratchdag Christmas carols

Voor de zomer was er al een bericht over de dag met Christmas carols, zaterdag 20 december, in de zondagsbrief, zodat iedereen de datum kon reserveren. Inmiddels lopen aanmeldingen binnen. Op deze zaterdag staan gezelligheid en oefenen van Christmas carols centraal. Daarna zullen de carols op woensdagavond 24 december in de kerstnachtdienst in de Gudulakerk worden uitgevoerd.

Doel: samenkomen met andere zangers uit (de omgeving van) Lochem, lekker een dag zingen en op kerstavond een onvergetelijke ervaring.

Christmas carols zijn bij iedereen geliefd. Ze brengen ons op een sfeervolle manier in kerststemming en raken zowel zangers als luisteraars. Iedereen die van zingen houdt kan meedoen, dus neem gerust vrienden, vriendinnen en burens mee. Deelname is gratis, evenals het glaasje glühwein aan het eind van de zaterdag. Voor koffie-thee-soep wordt een bijdrage gevraagd.

Muzikale leiding: Els Dijkerman, organisatorische leiding: Zegert Vis.

Opgeven bij elsdijkerman@gmail.com.

Geef ook aan of je sopraan, alt, tenor of bas bent. Na aanmelding ontvang je de bladmuziek en de laatste praktische informatie begin december digitaal. Let op: we gebruiken het podium van het Weihnachtsoratorium (hoog), dus belangrijk dat je goed ter been bent.

Indeling van de dag:

Zaterdag 20 december scratchdag in de Witte Kerk

9.30 uur inloop met koffie/thee

10.00-12.30 uur repeteren

12.30-13.30 uur pauze met koffie/thee/soep (zelf broodjes meenemen)

13.30-15.00 uur repeteren

15.00 uur pauze en lopen naar de Gudulakerk

15.45 uur opstelling en generale in Gudulakerk

16.30 uur eind, glühwein/warm drankje

Woensdag 24 december Gudulakerk

21.30 uur inzingen

22.00 uur aanvang kerstnachtdienst (tot 23 uur) thuis een glaasje glühwein.

Laatste vespers 2025

Wanneer deze Samenspraak verschijnt, zijn de meeste vespers van 2025 achter de rug. In de Advent kunnen we nog twee vespers verwachten: eerste Advent een Evensong op 30 november met Engelse muziek uit de Romantiek én op de tweede zondag van Advent, 7 december, de traditionele Ceremony of Lessons and Carols.

Ooit is de traditie van deze carol service begonnen toen de eerste Adventszondag ook de laatste zondag van november was, net als dit jaar. Wat te doen?, dachten we destijds. Dat werd de carol service, waarin we voor het eerst samenwerkten met Alja Tollefsen, toen nog voorganger van de Anglican Church Twente en bekend vanwege het filosofisch elftal in Trouw en diverse tv-optredens. We zijn nu tien jaar verder en met evenveel plezier werken we nog steeds samen met Alja, nu het tweede lustrum! De vaste dag voor de carol service is de tweede zondag van Advent geworden. Zo lopen we niet in de weg bij diverse kerstconcerten. En zo komt het dat we in 2025 twee zondagen achtereen een vesper vieren met Capella Gudula: de laatste zondag van november en de carol service op zondag 7 december.

Namens de werkgroep vespers: welkom!

Openstelling van de Gudulakerk

Al vele jaren wordt de Grote of St.-Gudulakerk in de zomermaanden juni, juli en augustus en in de maand oktober (iconotentoonstelling) van woensdag t/m zaterdag opengesteld voor toeristen en belangstellenden.

Sommigen hebben interesse in de architectuur, anderen in de geschiedenis of het interieur zoals de glas-in-loodramen, de muurschilderingen, het orgel en de klokkengietersput.

De gasten kijken ervan op, dat al in 900 n.C. op deze plek een houten kerkje stond. Later na diverse restauraties resulterend in de huidige hallenkerk. Eerst een Rooms-Katholieke kerk; in 1580 vond de overgang naar het protestantisme plaats.

Maar ook komen gasten voor een moment van rust en bezinning en steken een kaarsje op in de Mariakapel voor een geliefde of een overledene.

Elk jaar maakt Roelof Heringa een planning voor ca. 35 vrijwilligers. Ieder kan aangeven, hoe vaak hij/zij gastheer/vrouw wil zijn, voorkeur voor data en mede-vrijwilliger.

Voor de bezoekers is een kleurenfolder samengesteld met toelichtingen en foto's.

Ook is een gids in de Engelse, Duitse en Franse taal beschikbaar.

Als gastvrouw/gastheer maak je contact met de bezoekers, je maakt de mensen wegwijs, hebt een gesprek en beantwoordt vragen.

Zo vertellen de mensen de reden waarvoor ze een kaarsje hebben aangestoken, ben je een luisterend oor en vervul je wellicht een stukje pastoraat.

Men is soms verrast, dat in een protestantse kerk een kaarsje kan worden aangestoken.

Vrijwilliger zijn kost wat tijd, maar je gaat zoveel rijker naar huis.

Henk Klein Wassink, gastheer

Coördinator van de openstelling is Roelof Heringa. Wilt u meedoen, geef U bij hem op. Het kost enkele uren. U zult er geen spijt van krijgen. (email: r.heringa@live.nl)

Wie wil ons helpen bakken voor de GOEDE DOELEN MARKT?

Op 12 en 13 december is er in de Gudulakerk de Goede Doelen Markt.

Net als voorgaande jaren zullen wij de catering verzorgen en bij voldoende omzet betalen de deelnemende organisaties geen huur en gaat hun gehele opbrengst naar hun goede doel. Wij zoeken mensen die mee willen helpen door koek, cake, tulband, taart enzovoort te bakken. Vele handen maken licht werk. De onkosten kunnen worden vergoed. Gebak 12 december tussen 10.00 en 12.00 uur bezorgen in de Gudulakerk. Mocht deze tijd voor U niet lukken dan graag aangeven bij het opgeven.

Opgave voor 3 december bij Hendrika Holtslag tel. 0573-251479 of Miny Beuzel tel.0573- 253411. Graag vermelden wat u gaat bakken.

Kerkgebouwen:
Witte Kerk, Graaf Ottoweg 2
Gudulakerk, Markt 4

Kerkelijk bureau:
Paul Krugerstraat 8,
tel. 0573 250102
kerkelijkbureau@pglochem.nl

Correspondentie:
scriba@pglochem.nl

Ledenadministratie:
Bericht van geboorte of
overlijden, aanmelding,
opzegging en adreswijziging
s.v.p. melden aan:
ledenadministratie@pglochem.nl

Coördinatie koster:
Jan en Els Breukelman,
tel. 0573 250 102,
koster@pglochem.nl

Predikant:
Ds. P.L. Wansink
pwansink@pglochem.nl
Tel. 06 520 522 43

Pastoraat PG Lochem:
pastoraat@pglochem.nl
coördinator bezoekwerk
Amanda Jansen
Tel. 0573 250 603 of
06 387 166 17

Team vertrouwenspersonen
Ring Lochem-Zutphen
info@vertrouwenspersoonRLZ.nl
tel. 06 156 043 38

Uitvaartdiensten:
E. te Loo, tel. 0573 250 312
of 06 518 967 97,
uitvaart@pglochem.nl

Cantor-organist:
Mw. E. Dijkerman,
tel. 06 391 477 82,
elsdijkerman@gmail.com

Autopool kerkdiensten
autopool@pglochem.nl
Marian de Hoop
tel. 06-251 922 21

Bankrekeningnummers:
Diakonie NL63RABO0373740018
t.n.v. TG Dienen PGL Lochem

Beheer NL29RABO0373711530
t.n.v. Protestantse Gemeente
Lochem

Webmaster PGlochem
e-mail: webmaster@pglochem.nl

Voor meer informatie van de Protestantse Gemeente Lochem:
www.kerklochem.nl/contact

Samenspraak nr 9 - 2025, 35e jaargang

Samenspraak is het contactorgaan van
de Protestantse Gemeente Lochem.

Redactie Samenspraak

Eindredacteur: Antoinette Oprel-van Riel
Redacteurs: Jan Breukelman, Jan Dinkelman,
Diny Nijkamp en Jan Nijland
Vormgeving: Sander van Voorst

*De foto's in dit nummer zijn beschikbaar gesteld
door:* Jan Dinkelman, Dienne Geurtz, Diny
Nijkamp, Hermien Wiselius en Pixabay.

Uitgever: De Zalige Zalm, Deventer

Wilt u reageren?

De redactie van *Samenspraak* ziet uw vragen,
opmerkingen en aanmerkingen
graag tegemoet:
samenspraak@pglochem.nl, of
Paul Krugerstraat 8, 7241 DW Lochem

*De redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen
in te korten en/of te redigeren.*

Kopij voor het volgende nummer inleveren **vóór 12.00 uur**
op maandag 1 december
Samenspraak november nr. 10 verschijnt uiterlijk 20 december

Inzending zondagsbrief uiterlijk **woensdagavond**: zondagsbrief@pglochem.nl

*Dit kerkblad wordt gedrukt op FSC gecertificeerd
papier. FSC staat voor: Forest Steward Council:
de Raad voor Goed Bosbeheer.*

Lees rooster

november

zondag	16	Lucas 20,27-40
maandag	17	Lucas 20,41-21,4
dinsdag	18	Handelingen 22,30-23,11
woensdag	19	Handelingen 23,12-22
donderdag	20	Handelingen 23,23-35
vrijdag	21	Handelingen 24,1-9
zaterdag	22	Handelingen 24,10-21
zondag	23	Handelingen 24,22-27
maandag	24	Lucas 21,5-19
dinsdag	25	Lucas 21,20-38
woensdag	26	Handelingen 25,1-12
donderdag	27	Handelingen 25,13-27
vrijdag	28	Handelingen 26,1-18
zaterdag	29	Handelingen 26,19-32
zondag	30	Psalm 85

december

maandag	1	Jesaja 1,1-17
dinsdag	2	Jesaja 1,18-31
woensdag	3	Jesaja 2,1-5
donderdag	4	Psalm 126
vrijdag	5	Handelingen 27,1-12
zaterdag	6	Handelingen 27,13-26
zondag	7	Handelingen 27,27-38
maandag	8	Handelingen 27,39-44
dinsdag	9	Psalm 72
woensdag	10	Handelingen 28,1-10
donderdag	11	Handelingen 28,11-22
vrijdag	12	Handelingen 28,23-31
zaterdag	13	Psalm 28
zondag	14	Jesaja 6,1-13
maandag	15	Jesaja 7,1-9
dinsdag	16	Jesaja 7,10-17
woensdag	17	Jesaja 7,18-25
donderdag	18	Psalm 146
vrijdag	19	Matteüs 1,1-17
zaterdag	20	Mattheüs 1,18-25

*Op die dag zal men een jonge
koe houden, een geit en een
schaap*

Jesaja 7 vers 21

LIED

Heer, U doorgrondt en kent mij
mijn zitten en mijn staan
en U kent mijn gedachten
mijn liggen en mijn gaan
De woorden van mijn mond, o Heer
die zijn voor U bekend
en waar ik ook naartoe zal gaan
ik weet dat U daar bent

Heer, U bent altijd bij mij
U legt Uw handen op mij
en U bent voor mij, en naast mij
en om mij heen
elke dag

Heer, U doorgrondt en kent mij
want in de moederschoot
ben ik door U geweven
U bent oneindig groot
ik dank U voor dit wonder, Heer
dat U mijn leven kent
en wat er ook gebeuren zal
dat U steeds bij mij bent

Heer, U bent altijd bij mij
U legt Uw handen op mij
en U bent voor mij, en naast mij
en om mij heen [3x]

Heer U bent altijd bij mij
U legt Uw handen op mij
en U bent voor mij, en naast mij
en om mij heen
elke dag

Opwekking 518 (psalm 139)

Bron: Musixmatch

Songwriters: Marcel Zimmer en Vincent P. van Dam